

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Mredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 24. septembra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 112.

Zaposlitev inozemcev.

Zgodovina nam pravi, da so po vsaki vojni sledile dolge periode gospodarskih depresij in čim daljše je trajala vojna, tem večja, tem občutnejša je bila depresija, ki ji je sledila. Kot neizbežno zlo, ki je neobhodno zvezano z vsako gospodarsko krizo, je brezposelnost, ki se je danes razpasla po celim svetu. Dosedaj se sicer ta nadloga ni pokazala pri nas še v tako kritičnih oblikah kakor v drugih, pretežno industrijskih državah, toda računati nam je resno z dejstvom, da odpuščajo naša podjetja, ki so zbog velike kapitalne tesnosti in pomanjkanja obratnih sredstev primorana ustaviti, odnosno skriti obrate, dnevno svoje uslužbence, kar povzroča stalno naraščanje brezposelnosti, tako, da se je po pravici bati, da se razpase ta nadloga z vsemi njenimi gospodarskimi in socialnimi posledicami pri nas tudi tam, kjer je sploh še ni ali je vsaj ne občutimo tako težko.

Kako priti temu v okoliščini, kako temu odpraviti? O predmetu se razpravlja danes vsepovsod. Z ene strani se predlaga ta, z druge oni lek, vsi so si pa edini v tem, da je treba povsod, kjer je to le mogoče, nadomestiti tuje delavne moči z domačimi, kar bi povzročilo znatno padanje števila brezposelnih.

V zadnjem času se je naše ministrstvo za socialno politiko energično lotilo akcije, da odstrani iz domačih podjetij vse inozemce in to brezobzirno po enem in istem receptu ne glede na obratne potrebe posameznih podjetij in ne glede na funkcije, ki jih opravlja inozemec v tem ali onem obratu. Akcija ministrstva je nalezela na odpor in to pot ne na odpor domačih podjetnikov, ampak diplomatskih zastopnikov tujih držav. Začela je Italija s »prijateljsko« intervepcijo in sledile so ji tudi druge države, ki so začele namigavati na izgon naših delavcev, ki se nahajajo v Italiji, Avstriji itd. Ni dvoma, da bi inozemske države prav rade posegle po retoriji in izgnale ves naš življ, tudi če je tam zaposlen že izza pred vojne. Zato se je, kakor čujemo, sklicala za 28. t. m. interministerialna konferenca, na kateri bodo sodelovali tudi zastopniki delodajalskih in delojemalskih zbornic. Konferenca bo imela namen, da definitivno uredi vprašanje zaposlitve tujih inozemcev v naših podjetjih in da ukrene potrebno, da se izogne meram, ki bi jih mogle podvzeti inozemske države napram našemu v inozemstvu zaposlenemu življu. Naj ministrstvo za socialno politiko spriče te situacije vztraja pri započetih radikalnih merah?

Stali smo vedno na stališču, da bi bilo absolutno nedopustno in skrajno krivično, ako bi naša podjetja hotela obdržati v svojih obratih tuje delovne sile, ako jih morejo nadomestiti z domačimi, ne da bi bila s tem tangirana konkurenčna zmožnost podjetja. Povdarjali smo vedno, da se more predvsem brez vsakih težko nadomestiti tuje pisarniške osebe z domačimi delovnimi silami. Menimo, da imamo med domačini dovolj komercijelno izvrstno rutiniranih moči na razpolago, tako, da moremo nadomestiti vsakega inozemca z domačinom. Ako so v posameznih primerih, n. pr. za kvalitativno prejemanje blaga za tuje trditve inozemci potrebni in je njih zaposlitev pri nas iz narodnogospodarskih ozirov priporočljiva, naj se dovolijo izjeme, vendar samo

po zaslišanju naših stanovskih korporacij.

Tudi bi bilo nedopustno, ako bi hoteli v naših podjetjih zaposliti inozemske nekvalificirane delavce danes, ko imamo na razpolago precejšen kader brezposelnih domačinov.

Glede kvalificiranega delavstva je pa položaj drugačen. Po vojni se je ustanovilo v naši državi mnogo novih industrij, katerih nismo prej poznali. Za upostavitve teh industrij in vzdrževanje obratov smo si morali poiskati potrebne strokovnjake v inozemstvu. Ustanovitve takih novih podjetij je bila za našo gospodarsko osamosvojitve neobhodno potrebna. Res je, da smo si tekom časa znali izvežbati naš domači naraščaj in da so v mnogih podjetjih inozemski strokovnjaki postali že nepotrebni, vendar ni to povsod in pri mnogih podjetjih so inozemci še neobhodno potrebni, ker ni najti na domačem trgu sposobnih strokovnjakov, ki bi jih mogli nadomestiti.

Upoštevati je, da je za vzgojitev domačega naraščaja potreben daljši čas. Tudi je v primerih, ko gre za posebne osebne lastnosti posameznih strokovnjakov zelo težko dobiti namestnikov med domačini in so tu inozemci v interesu konkurenčne zmožnosti podjetja neobhodno potrebni. Bivanje takih strokovnjakov pri nas je v eminentnem interesu osamosvojitve našega gospodarstva od inozemstva in njih odstranitev bi mogla povzročiti ustavitve obratov, kar bi brezposelnost med domačim delavstvom samo še povečalo.

Tudi ni pri tem pozabiti, da nahajamo med inozemskimi delavci precejšnje število primorskih in korodskih beguncev. Ako so kje, so tukaj potrebni gotovi oziri in izjeme in brez potrebni gotovi oziri in izjeme. Skrajno krivično je, ako tretiramo delavceve, ki so pri nas zavezništva, z istim merilom, kakor mogoče višjega uradnika, ki je prišel k nam samo da izkoristi boljše konjunkturo!

Radikalno sredstvo, ki ga je v zadnjem času uvedlo ministrstvo za socialno politiko ne samo, da ne more prineesti, kar se tiče brezposelnosti trajnega ozdravljenja, ampak je tudi za mnoge naše obrate skrajno škodljivo.

Brezposelnost je posledica gospodarske krize in ako se hočemo rešiti posledice krize, je potrebno, da najprej odpravimo vzroke. Zato je naloga merodajnih faktorjev, da pomagajo našim obratom na noge, da jim z izdatnimi zaščitnimi carinami, z dovolitvijo kreditov, s pospešitvijo izvoza in z vzpostavitvijo normalnega prometa pomagajo do popolnega izkoriščenja kapacitete in s tem bi se odpravilo tudi vsako brezposelnost.

Prisilne mere morejo nanesti celokupnemu našemu gospodarstvu nenadomestnih izgub. Določi naj se k večjemu ključ, t. j. gotov odstotek mogoče večji za obrate, ki zaposlujejo manjše število delavcev, nižji za obrate z večjim številom delavcev. V okviru tega odstotka se naj pa da podjetniku možnost, da more zaposliti potrebno inozemsko delavno moč brez velikih ceremonij, da si more priskrbeti dopotovalno dovoljenje takoj, ko je dotična moč njegovemu obratu potrebna.

Na tej podlagi bi se naj vršila po našem mnenju razprava na konferenci v Beogradu.

Resolucije III. gospodarskega sveta v Beogradu.

Tretji kongres trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic in važnejših gospodarskih organizacij kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se je vršil dne 19. in 20. septembra 1925 v Beogradu, je na podlagi podanih referatov sklenil naslednje resolucije:

I. Davki.

Neenakomernost davčne obremenitve, katero povzročajo različni davčni sistemi, se poostrejuje z nalganjem pribitkov in uveljavljanjem novih davkov. Merila državnih davkov z državnimi pribitki in samoupravnimi dokladi so dosegla tako višino, da postaja davčno breme naravnost nezno. Zaradi tega je potrebno, da predloži minister financ Narodni skupščini čimprej predlog zakona o neposrednih davkih, s katerim naj bi se davčna bremena pravično porazdelila na vse pridobitne sloje. Dokler se ne uveljavi davčna reforma, naj se omilijo bremena, ki so najtežja, kakor davek na prejemke zasebnih nameščencev, dohodarina in davek na imovino, davek na poslovnih promet pa naj se temeljito novelira.

II. Socialna zakonodaja.

a) Zakon o zaščiti delavcev in o inspekciji dela naj se reformira s sodelovanjem strokovnjaškega sveta, prizadetih ministerstev in delodajalcev, delavskih zbornic in delavskih organizacij;

b) pravilnik o zaposlevanju inozemskih delavcev z dne 14. januarja 1924, ki prekoračuje meje, katere mu je določil čl. 103. zakona o zaščiti delavcev, naj se ukine. Na mesto njega naj se uveljavi nov pravilnik, ki naj se nanaša samo na inozemske delavce, ki prihajajo v našo državo po priglasitvi. V novem pravilniku naj se določi odstotek strokovnih delavcev iz inozemstva, katere smejo podjetja zaposliti;

c) Izpremeni naj se čl. 14. zakona o inspekciji dela na ta način, da se razveljavi dvojna kompetenca ministrstva trgovine in industrije in ministrstva socialne politike. Kompetenca nad podjetji naj se prizna edino obrtnim oblastvom;

č) zakon o zavarovanju delavcev naj se s sodelovanjem zainteresiranih gospodarskih organizacij čimprej revidira;

d) tabela nevarnostnih razredov naj se izpremeni na podlagi statističnih podatkov za pretekla tri leta.

III. Promet.

a) Železniška tarifa, ki stopi v veljavo dne 1. oktobra t. l., naj ne uveljavlja nikakih poviškov, predno se ne zasliši tarifni odbor;

b) tarifni odbor naj se takoj skliče;

c) pripravijo naj se potrebni vagoni in cisterne za jesensko kampanjo, dalje specijalni in odkriti vagoni na normalnih in ozkotirnih železnicah;

č) uvedejo naj se brzi tovorni vlaki v posebnih smereh za živino in za izvozno blago, ki se hitro pokvari;

d) ležarina v domačih pristaniščih naj ne bo večja višja nego v sosednjih inozemskih pristaniščih;

e) s pospešenimi odredbami naj se omogoči čimprejšnjo izrabo cone v Solunu. Povodom pogajanja z Grško naj se zahteva, da se ta cona primerno poveča.

IV. Živila.

a) Država naj posveti vso pozornost produkciji dobrega semena in pospešuje v tem oziru privatno inicijativo;

b) ustanove se naj s kladišča in začasne mehanične naprave za ohranitev in čiščenje žita po celi državi.

V. Sadje.

Intenzivnejše naj se pospešuje sadjereja in izenačenje sortimentov pri posameznih vrstah sadja, da bo mogoče določevati trgovske uzone za trgovino s sadjem.

VI. Živina.

a) Uvaja in obnavlja naj se plemenska živina, za prešičo- in govedorejo in čim temeljitejšo preprečuje živinske bolezni;

b) klavniška podjetja in njihovi proizvajalci naj se na železnica favorizirajo na ta način, da se izvozna tarifa za živino, ako se pošilja klavnicam, in za klavniške izdelke (sveže ali predelane) zniža za vsoto stvarnih stroškov.

VII. Les.

a) Ministrstvo za šume in rude naj pri določanju letne alimentacije upošteva težak položaj one naše lesne industrije, kateri je odstopila sečišča za dolgo vrsto let;

b) uveljavi naj se tarifna postavka 91. naše avtonomne tarife za drva;

c) ukine naj se izvozna carina na hrastove in železniške pragove, grede in direke ter hrastove krlje od 20 do 30 cm srednjega preseka;

č) izposluje naj se, da se bo ukini la surlaksa, ki se pobira v Španiji na naše blago.

VIII. Industrija.

a) S primerno carinsko zaščito naj se omogoči naši industriji konkurenca s tujo industrijo v tuzemstvu ter se na ta način usposobi tudi za izvoz;

b) vsled nezadostne zaštite mlinске industrije naj se ponovno uveljavijo polni carinski postavki, da se z njimi omogoči izdatnejše zaposlovanje mlinске industrije;

c) trgovske pogodbe naj se ne sklepajo in obstoječe ne izpreminjajo, predno se ne zaslišijo gospodarski krogi.

IX. Zdravilna in industrijska želišča.

a) Pri ministrstvu trgovine in industrije naj se ustanovi državno-zasebni inštitut za zdravilno in industrijsko želišče;

b) kultura zdravilnih želišč naj se forsira v Dalmaciji in v Južni Srbiji ter zniža prevozne tarife po železnici;

c) dovolijo naj se izvozne premije;

č) ukinejo naj se gozdne takse za zbiranje zdravilnih želišč ter občinske prevozne takse;

d) država naj ustanovi v Žaleu pri Celju in v Vojvodini državno hmeljarsko šolo in dovoli hmeljarskemu društvu v Žaleu državno denarno subvencijo.

X. Splošno.

a) Strogo naj se postopa proti onim, ki za izvoz namenjene izdelke pokvarijo ali pokvarjeno blago izvažajo;

b) Trgovska, industrijska in obrtna zbornica v Beogradu naj predloži vladi na kongresu podane referate in resolucije.

Stoletnica železnice.

27. t. m. praznuje svet stoletnico železnice. Ceste s tirom za prevoz oseb in blaga so imeli že v starem veku. Na novo so pa začeli v 16. stoletju, ko so v nemških in angleških rudnikih napravili lesen tir za vozeve. V 18. stoletju so les nadomestili z železom, oblika današnje tračnice je postala končnoveljavna leta 1803. Vozovi v angleških rudnikih so imeli širino 1435 mm, od ene kolesne osi do druge. To širino je vpeljal Jurij Stephenson (1781—1848) tudi za železnice, in to je danes normalni tir. Nekako tri četrtine vseh železnic na svetu ima danes ta tir. Nekatere države imajo danes druge mere; Španija in portugalska na primer 1676 mm, Rusija 1525 mm. Kjer promet ni posebno razvit, kjer ni treba posebne hitrosti in kjer je premalo denarja, še se zadovoljijo z ozkotirno železnico; ozki tiri so veliko cenejši, bodisi že pri napravi, ali pa pri prometu, vzdrževanju, nadzorovanju itd. Širina ozkotirnih železnic je zelo različna; v Bosni n. pr. znaša 760 mm, na Nemškem 600 mm, 750 mm in 1000 mm, na Norveškem in v Kapski deželi 1067 mm (Kapski tir).

Razvoj motorja se pričinja koncem 18. stoletja. Razni poskusi so pokazali, da je motor najbolj uspešen, če ima svojo določeno pot, in na tej podlagi so delali dalje. Začetek je bil, kakor povsod, zelo težak. Šele cela vrsta posameznih odkritij in pripravljalnih izkušenj je ustvarila pogoje za sestavo prvega modela. Poskuse je končal in jih zedinil v lepo celoto slavni Jurij Stephenson. Lokomotive iz leta 1814, 1815 in 1816 so bile še zelo priproste, vendar so prevažale že 30 ton in so dosegle hitrost nekaj nad šest kilometrov na uro. Leta 1823 je bil Stephenson imenovan za prvega inženirja premovalne železnice med mestom Stockton in Darlington na Angleškem; leto nato pa je za izdelovanje lokomotiv zgradil tovarno v New Castle, ki je zadobila kasneje svetovni glas. In 27. septembra 1825 je prvič javno poskusil svojo lokomotivo »Vulcan I.«. Na ta dan nastavi z a č e t e k železnice. Lokomotiva je vlekla že 90 ton, na uro je pa dosegla več kot 24 kilometrov. Ker pa železnica Stockton—Darlington ni služila javnemu prometu, je poslovala zelo nerodno itd. Stephenson je delal naprej. Že 6. oktobra 1829 je dosegel z lokomotivo »Rocket« (raketa) 48 kilometrov na uro; to lokomotivo imenujejo prvo moderno lokomotivo. Leto nato, 15. septembra 1830, so otvorili 48 kilometrov dolgo progo Liverpool—Manchester in so začeli s tem pravo dobo železnice. Kajti ta proga je služila že javnemu prometu. Lokomotiva »Northumbrian« je napravila tedaj 58 km na uro; vse se je čudilo. Tako hitro je torej šlo, ko so bile začetne težave premagane.

Glavno delo je bilo s tem končano, treba je bilo samo še izpopolnjevati; napravljali so razne vrste vagonov, povečali so hitrost, gradili so predore, prišli so zobokolne železnice, vzpenjače itd. Danes je vseh železnic na svetu nad 1.200.000 km, za več kot trideset zemeljskih obsegov. Največ jih je v Ameriki, okoli 620.000, samo v Zedinjenih državah jih je okoli 430 tisoč km, Evropa jih ima nad 370.000 km, Azija nad 120.000, Afrika okoli 55.000, Avstralija pa okoli 50.000 km.

Izpremembe nove carinske tarife po jugoslovansko-avstrijski carinski pogodbi.

(Nadaljevanje.)

Jugoslovanske uvozne carine:

Pogodbena carina v zlatih dinarjih od 100 kg.

415/2: Blago iz živalskih snovi za razbarvanje, drugje neimenovano: a) brez zveze ali v zvezi z navadnimi tvarinami	360.—
b) v zvezi s finimi tvarinami	360.—
v zvezi z najfinjšimi tvarinami	550.—
418/1a : Ustniki za cigare in cigarete iz umetne smole (fenolni preparati)	350.—
419: Gumbi iz kamenega oreha	170.—
422: Deli zabojev za razpošiljanje češpelj, tudi oblani	3.40
423/1: Lesna moka, surova	3.—

424/1: Deščice za oblaganje drugih predmetov, surovo (Sperrholzplatten)

431: Letve za pohištvo (Holzleisten), profilirane ali neprofilirane, obložene ali neobložene z maso, tudi v zvezi z navadno ali fino tvari: 2. Lužene, barvane, lakirane, polirane, prevlečene s pokostom

3. z inkrustacijami, s šarami (vzorec) izdelanimi s prešanjem, vžiganjem, rezanjem ali rezlanjem 4. z vložnim delom, poslikane, brončirane

432: Pohištvo in mizarski izdelki za notranjo opremo: iz 2/b pohištvo prevlečeno z usnjem

iz 3. ostalo: b) strojeno (pacano), barvano, lakirano, polirano, pokosteno

c) z inkrustacijami, s šarami (vzorec), izdelanimi s prešanjem, zganjenjem, fresovanjem, rezlanjem in podobarskim obdelovanjem

d) z vložnim delom, slikano, brončirano

433/2: Leseni ročaji za orodje, stojalo za oblanje, okvirji za žage: a) surovi

glajeni: stojala za oblanje

a) pokosteni in polakirani: stojala za oblanje

434: Potrebščine za risanje in slikanje

Cevke za pipe, glavice za pipe, ustniki za cigare in cigarete: brez zveze ali v zvezi z navadno tvari

v zvezi s fino tvari

435: Izdelki druge imenovani: iz 1a) surovi, v zvezi ali brez zveze z navadno tvari: transmisijjska kolesa, lesene škaltje (izvzemši galanterijske)

Hišna in kuhinjska posoda in pribor: deske za pranje perila tudi z vložkom iz pocinkane pločevine, kleščice za sušenje perila, deske za sekanje, deske za mešanje testa, krožniki za sekanje, sklede kuhovnice, bučkarice, otirala za obleko, podnožniki za pred vrata, omare, obešala za obleko

2. luženi, barvani, lakirani, polirani, pokosteni: brez zveze ali v zvezi z navadnim materialom: transmisijjska kolesa, pogostena ali polirana

leseni zaboji, izvzemši galanterijske

lesne na kolesih za mehanično dviganje

439/2: Kamenje iz plute in plutin odpadkov, sestavljeno s pomočjo drugih materialov

441/2: Nepreluknjane pole celuloze, tudi namotani, (nalliti), za filtriranje v kemičnih tovarnah, pristo

442: Karton (lepenka) v težini nad 300 g na 1 m², tudi v masi pobarvan: 1. Neprevlečen (nepremazan) in nenapojen: a) v polah ali na motih

444: Papir za zavijanje v težini nad 30 g na 1 m²

445: Papir za tisk in pisavo: 1. Za tisk: a) nesatiniran v teži do 60 gr na m²

b) ostali

3. Za pisanje

4. Rastrirani

Kaj bi bilo napraviti, da se kakovost našega hmelja dvigne?

(Poročilo Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na III. kongresu zbornic in važnejših gospodarskih organizacij SHS v Beogradu dne 20. t. m.)

V Sloveniji se prideluje hmelj v Savinjski dolini, v manjših količinah tudi v Saleški dolini in v okolici Mariburga. Trgovina s hmeljem se pa koncentrira v Žalcu.

Hmeljske kulture Slovenije niso mlade. Prvi nasadi hmelja v Sloveniji datirajo iz leta 1856. Od tedaj se je začelo pri nas hmeljske kulture gojiti, najbolj so se razširile v letih 1880—1890, ko se je hmeljarstvo splošno razširilo po celi Savinjski dolini v pasu približno od Celja do Mozirja. Domači hmeljari so se trudili, da kvaliteto hmelja izboljšajo in prav kmalu se je hmelj iz Savinske doline zlasti ob ugodnih letinah štel na svet-skih tržiščih med provovrstne hmelje. Zlasti dobra kvaliteta hmelja se je producirala v Braslovčah in okolici.

Pri kulturah hmelja se razločuje ta dve vrsti hmelja in sicer takozvani »golding«, ki uspeva najbolje v dolini in ki spada med najboljše vrste in poznejši, to je drugovrsten hmelj, ki se obira kasneje, katerega produkcija pa pada

V splošnem se mora trditi, da je kakovost slovenskega hmelja dobra in se je naš hmelj že pred vojno zmešan z najboljšim češkim hmeljem (iz Žalca), kateremu je tudi po zunanosti zelo podoben, dobro uveljavil na ameriških tržiščih. Tudi danes najde slovenski hmelj ugodno placiranje v Franciji, Švici, Italiji in Belgiji, največ se pa slovenskega hmelja kupuje na nürnberškem trgu in zateškem trgu, kjer je središče hmeljske trgovine sploh in kjer so tudi velika specialna tranzitna skladišča za hmelj. Od tod se potem izvažna naš hmelj po celem svetu.

Nasadi hmelja pri nas splošno napredujejo, kultivirana površina se širi in sedanja produkcija dosega že približno 1/3 povprečne predvojne produkcije. V zadnjih treh letih se je površina hmeljišč razširila vsako leto za približno 20%. V preteklem letu smo sicer dosegli komaj tretjino predvojne produkcije, ki je znašala v najboljšem letu 22.000 q, toda upati je, da se bo kmalu dosegel izvoz povprečne predvojne produkcije.

Od hmelja, ki se producira v Sloveniji se vsako leto izvažna 90 do 95% v inozemstvo. Letošnja trgatve hmelja obeta kvantitativno najmanj isto množino hmelja kakor lani. Po sedanjem stanju hmeljskih nasadov se pričakuje, da bo letos slovenskega hmelja nad 6.000 q na razpolago za izvoz v inozemstvo. Tudi je vsled dobrega gojenja in skrbnega obdelovanja, v čemur je opazati prav dobre napredke pričakovati, da bo letošnji hmelj kvalitativno boljši od lanskega. Vse pohvale je vredno za povzdigo hmeljarstva prizadevanje hmeljarskega društva v Žalcu, ki deluje na tem polju že iz leta 1880.

Letnik 1924 je popolnoma razprodan. Z ozirom na kvantiteto letošnje svetovne trgatve, ki je bila ugotovljena na tretjem mednarodnem hmeljarskem kongresu, bo razmerje med letnim pridelkom in potrebo zelo zadovoljivo, kar obeta, da se bodo tudi cene ugodno razvijale.

Država sama bi morala kreniti interesom hmeljarske produkcije svojo pozornost zlasti s tem, da bi v trgovskih pogodbah zagotovila uvozu našega hmelja v tuje države znižane uvozne carine. Vpoštev pride tu predvsem Nemčija in Češkoslovaška, ki tvorita za naš hmelj najvažnejši tržišči in ki zahtevata za uvoz hmelja občutne uvozne carine. Češkoslovaška na primer 1600 Kč za 100 kg, medtem ko je uvozna carina pri nas v tem ozirom popolnoma nezadostna, da bi štela domače producente.

Tudi naj bi se dovolil carine prosti uvoz jute, katero se potrebuje za zavijanje hmelja.

Ker je hmelj zelo voluminozen je v interesu našega izvoza, da se dajo eksporterjem samo veliki vagoni na razpolago, kjer je mogoče nakladalno težo bolje izkoristiti.

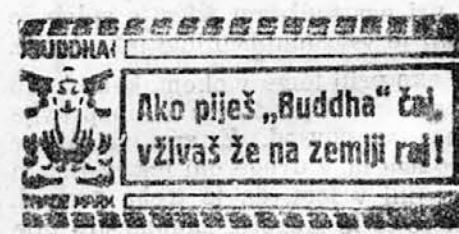
V interesu osamosvojitve naše hmeljske trgovine bi bilo neobhodno potrebno, da bi Narodna banka s primernimi krediti subvencionirala domače izvoznike hmelja, ker se nahaja izvoz hmelja skoro izključno v rokah inozemskih komisijonarjev in prekupčevalcev, od katerih ni mogoče pričakovati, da bodo zastopali interese naših producentov.

Da se dvigne kvaliteta hmelja, je neobhodno potrebno:

1. Da se v ministrstvu poljoprivrede in vod imenuje posebnega konzulenta za hmeljarstvo, ki bi naj skrbel za pospeševanje hmeljarstva.

2. Država naj ustanovi v trgu Žalcu pri Celju, ki je središče hmeljske produkcije hmeljarsko državno strokovno šolo, ki naj bi skrbela za vzgojo potrebnega strokovnega izobraženega naraščaja.

3. Hmeljarskemu društvu v Žalcu, ki ima največ zaslug za pospeševanje te pri nas tako dobičkanosne produkcije, naj devoli država denarno subvencijo, da bo mogla poglobiti poučna predavanja, ki jih prireja že sedaj z velikim uspehom in da društvu omogoči izdajanje poučnih spisov o zboljšanju hmeljarskih kultur o selekcijoniranju nasadov, o ravnanju s hmeljem ob trgatvi, sušenju, zavijanju itd., kar je vse vezano s povzdigo kvalitete hmelja.

Trgovina.

Zakaj ne bi mi dobivali soli iz Kreke? Slovenija dobiva sol iz ljubljanskega skladišča, ki je založeno skoro edino z nemleto morsko soljo. Tekom letošnjega leta je imelo samo enkrat na zalogi sol iz Kreke, ki je neprimerno boljša, nego morska sol. Iz trgovskih krogov dobivamo pogosto pritožbe, da imata skladišči v Varaždinu in v Zagrebu sol iz Kreke redno na zalogi. Te ugodnosti se poslužujejo špekulanti, ki potem svojih posredovalcev pokupijo vso sol iz Kreke ter jo prodajajo v Slovenijo z dobičkom 3.000 do 4.000 Din pri vagonu. Dobra sol iz Kreke je zato v Sloveniji v prostem prometu veliko dražja, nego na skladišču. Iz sosednih pokrajin dobivajo trgovci na Štajerskem ponudbe po 3.75 do 3.80 Din za kilogram franko vagon za sol, katera je stala na skladišču samo 3.90 Din. Slovensko trgovstvo nikakor ne zahteva, da se Slovenija aprovizijonira edino s soljo iz Kreke, pač pa smo mnenja, da bi moralo tudi ljubljansko skladišče imeti vsaj od časa do časa na zalogi boljšo sol iz Kreke. Monopolska uprava v Beogradu naj bi to sol pravičnejše razdelila na posamezna skladišča, če ne drugače vsaj po številu prebivalstva, katero preskrbuje s soljo.

Za izvoznike v Italijo. Nekateri izvozniki oddajajo, ne da bi jih železnice postaje zadržale, blago za izvoz v Italijo preko postaje Rakek z mednarodnim tovarnim listom. Na postaji Rakek se vodijo samo računi, a vse blago namenjeno na to postajo mora biti opremljeno s tuzemskim tovarnim listom. Drugih tovarnih listov ne priznava niti italijanska državna železnica. Pošiljke, opremljene z mednarodnim tovarnim listom, železniška postaja na Rakeku ustavi in jih stavi strankam na razpolago.

Konkurzni oklic. Razglašen je konkurz o imovini Antona Splihala, trgovca v St. Ilju nad Turjakom. Prvi zbor upnikov pri okrajnem sodišču v Slovenjgradu dne 8. oktobra 1925 ob desetih. Oglasitveni rok do dne 1. novembra 1925.

Denarstvo.

Nov denar v Avstriji. V Avstriji se izdaja od 19. t. m. drobiž po pol šilinga iz srebra.

Dohodki monopolske uprave. Monopolska uprava je imela v prvih petih mesecih tekočega leta 383,866.815 Din dohodkov. Dohodki se na posamezne monopolske predmete razdeležujejo sledeče: tobak 259 milijonov, sol 51 milj., petrolej 29 milj., vžgalice 22 milj., cigaretni papir 21 milj., razni prejemki 1 milj. Za proračunom je zaostal monopol tobaka za 11 milj. in monopol vžgalic za 5 milj., dočim so proračune prekoračili monopol: soli za 1 milj., petroleja za 8 milj. in cigaretnega papirja za 5 milj. dinarjev. — V isti dobi leta 1924. so znašali dohodki monopolske uprave 357 milj.

Davki in takse.

Davčno okrajno oblastvo v Celju razglasi: V smislu člena 204. finančnega zakona za leto 1924/25 (Uradni list 43/140 iz leta 1924.) se daje v splošno vednost: 1. V času od 1. do 15. oktobra 1925 bodo v uradnih prostorih davčnega okrajnega oblastva v Celju razgrnjeni izkazi o predpisu dohodninskega in rentnega davka za leto 1925. za Celje mesto. 2. Davčni zavezanci bodo ob enem še individualno obveščeni s posebnim obvestilom o višini predpisane dohodnine in rentnine. 3. Rok za vložitev prizivov zoper odmero teh davkov poteče s 30. oktobrom 1925 neodvisno od tega, ali in kdaj je bilo dostavljeno posebno obvestilo. — Prizive je kolekovati s kolekom za 20 Din, prošnje za odmero podlago pa s 5 Din.

Davčno okrajno oblastvo v Celju razglasi: V smislu člena 204. fin. zak. za leto 1924/25 (Uradni list št. 43/140 iz leta 1924.) se daje v splošno vednost: 1. V času od 1. do 15. oktobra 1925 bodo v uradnih prostorih pristojnega davčnega urada in pri davčnem okrajnem oblastvu v Celju razgrnjeni izkazi o predpisu dohodninskega in rentnega davka za davčno leto 1925. za Celje deželo. 2. Davčni zavezanci bodo ob enem še individualno obveščeni s posebnim obvestilom o višini predpisane dohodnine in rentnine potem pristojnega občinskega urada, ki bo vsakemu dostavilo tozadevno obvestilo v roku 8 dni pred razgrnitvijo izkazov. 3. Rok za vložitev prizivov zoper odmero teh davkov poteče s 30. oktobrom 1925 neodvisno od tega, ali in kdaj je dostavilo županstvo posebno obvestilo. Prizive je kolekovati s kolekom za 20 dinarjev, prošnje za odmero podlago pa s 5 Din.

Koliko davka plačajo severnoameriški milijarderji. Ameriški davčni uradi objavijo vsako leto davčna vplačila. Letos so jih tudi. Vidimo, da plača največ davka Fordova družba, in sicer 16.5 milijonov dolarjev. Ford sam za svojo osebo je plačal 2.6, sin njegov pa 2.1 milj. dol. Največ je za osebo plačal mlajši Rockefeller, 6.3 mil. dolarjev, za njim prideta oba Forda, nato državni kancelar Mellon z 1.8, njegov brat z 1.1, nato Morgan s 524.000, Vanderbilt s 400.000 in Gary s 322.000 dol. Od filmskih veličin je plačal lani Fairbanks 182.000, Swansonova 57 tisoč, Pickfordova 34.000, Lloyd 28.000, Pola Negri 15.000, Chaplin pa samo 345 dolarjev. Predsednik Coolidge je plačal 14.000 dolarjev, državni tajnik Hughes 1500, angleški pisatelj Rudyard Kipling 5000 dolarjev. Iz tega, kar plača Fordova družba, se vidi, da je zaslužila lani 115 milijonov dolarjev. Električna družba je plačala 7.5 milj. dol., jeklena 11, podjetje Wollworth 2.6, podpredsednik Dawes 25.000, Hoover 2200, tvrdka Kahn, Löb & Co. 392.000, bakreni kralj Guggenheim samo 231, Astor samo 642 dolarjev, fotografski kralj Eastman 80.000 itd.

Promet.

Gibanje parobrodov. Društvo »Oceanica« naznanja: »Mrav« v Konstanci, nadaljeval bo v Anverso in Rotterdam, »Jadera« v Tyne nadaljeval bo za Jadransko morje, »Zorac«, prispel je v Trst 20. t. m., »Sava« v Tanger, nadaljeval bo v Larache, Kasablanko, Magazan, Tene-riffa in Las Palmas, »Kostrena« na Reki, nadaljeval bo v Trst, Šibenik in Gruž, na to v progi Las Palmas, »Sud« odpotoval je 19. t. m. iz Sivilje v Huelvu, »Morava« v progi Jadransko - Egejsko - Črno morje, »Vladimir« v progi Jadransko - Egejsko - Črno morje, »Diamant« odpotoval je iz Trsta 21. t. m. v progi Jadransko - Egejsko - Črno morje. — »Oceanica«.

Uvoz, izvoz.

Za pospešitev izvoza gob. Na III. rednem kongresu zbornice, ki se je vršil v dneh 19. in 20. t. m. v Beogradu se je po referatu Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani sklenilo naslednjo resolucijo: 1. Da bi država s primerno subvencijo omogočila prirediteljem tečajev, na katerih naj bi strokovnjaki temeljito uvedli naše ljudsko-šolsko učiteljstvo v gobarstvo, teoretično, kakor tudi praktično. To bi omogočilo populariziranje poznanja vseh vrst gob in bi bilo izredne koristi, da se tako seznanjeni najširše sloje z vsemi metodami eksploatacije gob. 2. Da bi država podpirala izdajo poučnih, ilustriranih knjig o gobarstvu. 3. Državne šumarske uprave naj bi dovolile revnejšim slojem brezplačno nabiranje gob v državnih šumah. 4. V krajih, ki nudijo ugodna tržišča za plasiranje naših gob, naj bi naši konzulati posvetili temu izvoznemu predmetu povečano pozornost s primerno propagando na inozemskem tržišču in s točnimi informacijami našim zbornicam o potrebah, ki jih stavi inozemsko tržišče glede naših gob.

RAZNO.

Informativni tečaj za združne in gremijske funkcionarje. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo priredi v Mariboru v dneh 27., 28. in 29. septembra t. l., to je v nedeljo, ponedeljek in torek v mali dvorani Narodnega doma informativni tečaj za združne in gremijske funkcionarje. Predavalnih ur bo skupno 18 ter se predavanja prične vsak dan ob 8. uri zjutraj. Predavalni red je sledeči: Nedelja, 27. t. m.: 1. Ustroj obrtnih združenj in trgovskih gremijev, združnih zvez in Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani (2 uri). 2. O poslovanju obrtnih združenj in trgovskih gremijev (4 ure). 3. Obrtno strokovno šolstvo in ustroj Tehniške srednje šole (1 ura). — Ponedeljek, 28. t. m.: 1. Važnejše določbe obrtnega reda (2 uri). 2. Vajenstvo, pomagalske in mojstrske preizkušnje (1 ura). 3. Ustanove za pospeševanje obrta, obrtne razstave in obrtniški krediti (1 ura). Predavanja pod točko 2. in 3. sta namenjeni specialno funkcionarjem obrtnih združenj. Za to se bo istočasno vršilo: 4. za funkcionarje trgovskih gremijev predavanje o ustroju gremijske pisarne. 5. važnejše določbe iz delavske zakonodaje (delavsko zavarovanje in zakon o zaščiti delavcev (2 uri). — Torek, 29. t. m.: 1. O davčnih in taksnih predpisih (2 uri). 2. Carina in promet (3 ure). — Da bodo udeleženci predavanjem lažje sledili in da se posebno v pogledu poslovanja združenj in gremijev uvede enotnost, je zbornica preskrbela razne obrazce, ki se bodo razdelili ob priliki predavanj. Pisalne potrebnosti (papir in svinčnik) naj udeleženci prinesejo s seboj. Absolventi tečaja dobe svedočbe o udeležbi. — Ker se tečaj odpravi v nedeljo 27. t. m. točno ob 8. uri zjutraj, naj se zglašijo vsi udeleženci tega dne že ob tričetrt na 8. v predavalni dvorani v Narodnem domu.

Intervencija radi italijanskih delavcev. Italijansko poslanstvo v Beogradu je v črtek ponovno interveniralo v znanjem ministrstvu, češ da organi ministrstva socialne politike preganjajo in zapostavljajo italijanske delavce.

Provizorično znižanje jadranskih tarif. Tarifna komisija, ki jo tvorijo zastopniki jugoslovenskih, italijanskih in madžarskih železnic in ki zaseda že od dne 10. septembra v Budimpešti, je pričela razpravo o tarifah, ki naj se uvedejo na jadranskih progah. Sklenilo se je, da se te tarife provizorično znižajo do končnoveljavnih ureditev. To znižanje, ki stopi v veljavo dne 1. oktobra, znaša na italijanskih železnicah za jadranski promet 25 do 30%, na jugoslovenskih za tranzit in jadranski promet 15 do 35% in na madžarskih železnicah pa za promet z Jugoslavijo 20 do 40%.

Nekaj resnice o avstrijskih razmerah. Mnenje o avstrijskem gospodarskem položaju ki sta ga oddala eksperta Zveze narodov Rist in Layton, nam daje sliko, ki je zelo značilna in kaže, kako malo je verjeti v pitju avstrijskih merodajnih krogov o kritičnem položaju Avstrije. Mnenje ugotavlja, da so se gospodarske razmere v Avstriji obrnile bistveno na bolje, da si priznava obubožanje srednje-

ga stanu. Poljedelstvo je doseglo skoro stanje predvojne produktivnosti, industrija približno 80%. Ko je bila premagana inflacijska psihoza, se je krona stabilizirala, in kapital se je začel vračati. Trgovska bilanca Avstrije izkazuje sicer v letu 1924 pri izvozu 2394 in izvozu 1369 milijonov zlatih kron, primanjkljaj ene milijarde. Dejanski primanjkljaj pa znaša samo 200 milijonov zlatih kron, ker se morajo ceniti dividende iz »novega inozemstva« in dohodki iz tujkega prometa in blagovnega tranzita, kakor tudi dobički Dunaja kot posrednika, komisijonarja in bankirja nasledstvenih držav na 800 milijonov zlatih kron. Ker je Dunaj ostal največje finančno tržišče evropskega vzhoda, središče za razdelitev inozemskih kreditov in posredovalec med Zapadom in Vzhodom in ker dunajska industrija reprezentira 79% skupnega izvoza. Dunaj ni nikaka alpskim deželam natakljena vodena glava, temveč trgovski imperij, ki omogoča izenačenje plačilne bilance. Brezposelnost je problem razpečevalnega trga, ki se mora rešiti z zavarovanjem tržišč. Število industrijev s padajočim izvozom je padlo od 73 na 27%. Avstrija je postala dežela, ki enako Angliji, Belgiji in Švici živi od mednarodne trgovine. Gospodarski položaj se počasi, a nesporno izboljšuje. Ti podatki zvedeniškega poročila nam jasno kažejo, kako pretirane so trditve avstrijskih gospodarskih in političnih krogov o skrajno slabem gospodarskem položaju Avstrije, posebno pa kako neutemeljena je zahteva po dovo-litvi preferenčnih carin, ki naj bi bile edino zveličavne za avstrijsko gospodarstvo.

Koristno časopisje. Pri razpečevanju ali nakupu blaga vseh vrst služijo industrijskim in trgovskim krogom v orijentacijo najuspešnejše informacijski listi in gospodarske revije »Asien - Export«, »Ost - Export«, »Südamerika - Export« in »Uebersee - Post«. Navedeni informacijski listi so nam kajipot po vsem trgovskem svetu, ker so razširjeni na vseh kontinentih. Čitajo jih izvozniki in uvozniki, veleindustrijalci in veletrgovci, odpravniki (špediterji) in banke, tovarnarji, različni uradi itd. in so tedaj tudi v visoki meri prikladni za priobčitev oglašev v poljubnih jezikih. »Asien - Export« posreduje pri izmenjavi blaga med Evropo in Azijo, izhaja 15. vsakega meseca in stane Din 80.— celoletno. »Ost - Ex-

port« služi izmenjavi blaga med srednjo in istočno Evropo, izhaja 10. in 25. vsakega meseca in stane Din 90.— celoletno. »Südamerika - Export« je namenjen trgovanju med srednjo Evropo in južno-ameriškim državami, izhaja 30. vsakega meseca in stane Din 95.— celoletno. »Uebersee - Post« je časopis za eksport in import vobče, izhaja mesečno in stane celoletno Din 100.— Naročila na liste in oglase sprejema trgovska družba z o. z. »Vera« v Ljubljani; Aleksandrova cesta 8, koji je poverjeno izključno zastopstvo teh listov za Jugoslavijo.

Državna borza dela v Mariboru. Od 13. do 19. septembra t. l. je bilo pri tej borzi 166 prostih mest prijavljenih, 288 oseb je iskalo službe, v 122 slučajih je borza posredovala uspešno in 41 oseb je odpotovalo; od 1. januarja do 19. septembra je bilo pa 5319 prostih mest prijavljenih, 7597 oseb je iskalo službe, v 2173 slučajih je borza posredovala uspešno in 580 oseb je odpotovalo.

Židovska kolonizacija v sovjetski Rusiji. — Kongres ameriškega židovstva, ki se je te dni vršil v Filadelfiji, je kljub ostri opoziciji sklenil, da se zbirka ameriškega židovstva v znesku 14 milijonov dolarjev porabi za kolonizacijo židovstva v sovjetski Rusiji (na Krimu), dočim je opozicija zahtevala, da se z zbirko pospeši kolonizacija v Palestini.

Draginja v Parizu stalno narašča tako, da je vlada smatrala za potrebno, da se s tem pojavom posebej bavi. Te dni se je v tem oziru vršila seja ministrskega sveta, na katerem je minister za finance povdarjal, da je treba skrbeti, da se prepreči nadaljna podražitev živil, sicer bo ogrožena stabilizacija franka.

Ljubljanska borza.

Sreda 25. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921, den. 95, bl. 97, zaklj. 95; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 25; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 201, bl. 205; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje, den. 100, bl. 105; Prva hrv. štedionica, Zagreb, den. 1068; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 104; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana, den. 375, bl. 387; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120; Nihag, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb, den. 98, bl. 42; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 165, bl. 180.

Blago: Smrekovi oz. jelovi hlodi, od 25 cm prem. naprej, fco naklad. postaja, bl. 225; Madrieri, 75-220 mm, od 4-8 m dolž., monte fco meja, den. 585; Jamski les po uzanceh ljubljanske borze, fco naklad. postaja, 5 vag., den. 170, bl. 170, zaklj. 170; Pšenica domača, fco Ljubljana, den. 270; koruza slavonska, par. Ljubljana, bl. 217; fižol prepelčar, orig., fco Ljubljana, den. 325; fižol ribničar, orig., fco Ljubljana, den. 300; fižol mandolon, orig., fco Ljubljana, den. 250.

TRŽNA POROČILA.

Kovinski trg sredi septembra. Položaj je bil tudi še sredi septembra precej napet. Mednarodna trgovina se bori s težkočami, ki jih ni mogoče tako lahko odstraniti. Glasovi o evropskem železnem kartelu so kar zaspali; dogovori zadnjega časa glede kartela o tračnicah kažejo jasno, da je težko doseči sporazum večjega obsega med deželami proizvajalci. In tako divja hud konkurenčni boj med evropskimi deželami; doma naj pa karteli držijo cene kvišku, da industrija lahko bolj poceni v inozemstvo prodaja. Taka politika je slaba tako za mednarodni, kakor za domači trg. Nakupna moč domačega konsuma se preveč izrablja, visoke domače cene imajo za posledico omejitve potrebe. Domači trg je zmeraj prvi, on je temelj ugodnega razvoja industrije; inozemski odjemalci imajo za stabilnost in razvoj trgovine šele sekundarni pomen, pri čemer so v nekaterih panogah seveda pomembne izjeme. Zato ni čudno, da opazamo danes jako čudne pojave. Cene na eksportnem trgu so prav nizke, pa je vsakdo prepričan, da to ni prav. — Najbolj se posledice sedanjega zamotanega položaja poznajo na Angleškem. Primerjajoč

TRGOVCI!

Postrežite svojim odjemalcem samo s prvovrstnim

ZLATOROG MILOM

če želite, da si odjemalce ohranite in pridobite novih!

ZLATOROG

cene od začetka lanskega leta, od začetka letošnjega leta in od 1. septembra lanskega leta, vidimo pri železu Cleveland št. 3 to-le vrsto: 100 šilingov, 81, 68; pri Cleveland št. 1 106, 86, 72. Zanimivo sliko kontinentalne konkurence, ki je vzela angleški železni in jekleni industriji inozemske odjemalce in ki močno ogroža tudi domači angleški trg, nudi statistika angleške in francoske produkcije. Sledeče številke nam pravijo, da je postala Francija v zadnjih šestih mesecih največji producent surovega železa v Evropi; prekosila je Anglijo, dočim je zaostala v produkciji jekla samo za 280.000 ton za njo: Francija: surovo železo 4.027.000 ton, jeklo 3.500.000 ton; Anglija: surovo železo 3.380.000 ton, jeklo 3.780.000 ton. Vprašanje je, za koliko na Angleškem cene sploh še lahko padejo. Koks je v zadnjem tednu ostal na 19 šilingih. Z zadnjim padcem so se angleške cene kontinentalnim prav zelo približale, vendar je ostala še neka napetost v škodo Anglije. Na evropskem trgu je sedaj dosti blaga, v večji izmeri se je pojavila spet Belgija, pri čemer ji je pomagal padec njene valute v zadnjih dneh. — Na Francoskem je položaj kljub sicer ugodni sliki vendar nekam nejasen; nabavni stroški se bodo gotovo zvišali, delavci bodo zahtevali višje plače, štrajk bančnih uradnikov je bil samo nekako splošno prednaznani. Domači konsum na Francoskem se je zato zelo poživil; pričakujejo zvišanih cen v oktobru in se hoče vsak založiti. Domače cene okoli 15. septembra: železo v palicah 530—560 frankov, tračnice 480 do 495, surovo železo 345. Cene pločevine so zelo neenakomerne, navadno bolj poceni kupiš, kakor je pa uradno javljeno. Hematit so dvignili vsled pogodbe na 440 do 445 frankov. — Belgijski domači trg se krepi, sicer je pa kupčija še zelo mirna. Upajo, da bodo prihodnji tedni prinesli zboljšanje. Zadnje cene: železo v palicah 585 belg. frankov, tračnice 600, surova pločevina 670, srednja 720, fina 930—1030. — Na Luksemburškem je zaposlenost še zmeraj dobra; gotovo pa je, da se bo končani belgijski štrajk tudi na Luksemburškem poznal. Belgijci si hočejo evropski eksportni trg počasi spet osvojiti. — Na Nemškem bodo v prihodnjih dneh izvedli organizacijo direktne prodaje potom zveze za železo v palicah in za surovo pločevino. Kartelizacija posameznih produkcijskih panog železne industrije na Nemškem

zelo napreduje; kljub temu so pa ponudbe na trgu zelo neenakomerne in je opaziti prizadevanje obratov, da se svojih izdelkov za katerokoli le napol pripravno ceno znebijo. Kupčije ni dosti, splošno se porajajoča gospodarska kriza na Nemškem se zrcali posebno na železnem trgu. Cene okoli 15. septembra so bile te-le: železo v palicah 125—130 zlatih mark, surova pločevina 140—148, srednja 150—160, fina 160—190, valjana žica 135—140. — Češki železni in jekleni trg je bil kar dober, konsum je nanovo naraščal. Eno se pa letos pozna: nič ne zidajo. Od nekdanj je bilo stavbno gibanje za železno industrijo velike važnosti. Eksport se ni spremenil in se giblje v okviru prejšnjih tednov. — V Rusiji se čuti veliko pomanjkanje pripravljene blaga; počasi se okrepčuje gospodarstvo potrebuje večjih količin, pa jih ni. Domače tovarne ne morejo izdelati potrebnega blaga. Seveda, od drugod blago dobiti je pa zelo težko, ker zahtevajo Rusi izredno dolge roke. Govorili so veliko o reorganizaciji železne produkcije, pa je ostalo vse le v načrtih.

Mariborski trg dne 19. septembra t. l. Lepo jesensko vreme je privabilo ta teden mnogo kmetov na trg, ki so pripeljali 45 s krompirjem, zeljem in čebulo itd. in 15 s sadjem naloženih vozov v mesto, pa tudi slaninarjev je bilo 33, ki so prodajali svinjino po 20 do 30 Din, slanino 25 do 30 in drob po 15 do 20 Din kilogram; domači mesarji pa so prodajali govedino po 10 do 17.50, teletino 15 do 20 in svinjino 17.50 do 20; klobase 20 do 35, prekajeno meso 35 do 40, gnjat 45 do 50, drob 8 do 15 Din za 1 kg. Perutnine je bilo pa komaj okoli 400 komadov. Cene, ki so vsled tega poskočile, so bile: piščancem 20 do 30, večjim 30 do 100 Din par, kokošim 35 do 65, racam, gosom, puranom, mladim in starim 35 do 120 Din, domačim zajcem 10 do 50, grlicam 35 do 40 Din komad. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene so bile krompirju 4 do 5.25 Din mernik (7½ kg), oziroma 1.25 do 1.75 Din za 1 kg, solati 1 do 3 Din za 1 kg, glavni 0.25 do 1.50, ohrovtu in ohrovtovi repi 0.50 do 1.50, zeljnatim glavam 1 do 3, karfioli 1 do 7, kumaram 0.50 do 2, buči 1 do 3 Din komad, stročjemu fižolu 4 do 5, paradižnikom 1.50 do 2 Din, kisli repi 3, kislemu zelju 4 Din za 1 kg, luščenemu fižolu 1.25 do 3 Din liter, jajcam 1.50 do 1.75 Din komad, trapistovskemu siru 25, ovčjemu

siru 20 Din za 1 kg, mleku 2.50 do 3.50, maslinem olju 33 do 55, bučnemu olju 24 do 32 Din liter, smetani 12 do 14 Din liter, maslu 44 do 48, kuhanemu 50 do 55 Din za 1 kg; jabolkom 3 do 7, hruškam 3 do 8, slivam 3 do 10, češpljam 3 do 5 (kmetje so prodajali češplje po 5 do 6 komadov za 25 par, tedaj 60 do 72 komadov za kilogram, medtem ko jih je na kilogram samo 54 do 56 komadov), breskvam 6 do 10, grozdju 7 do 10 Din za 1 kg, limonam 0.75 do 1.50 Din komad, melonom 3 do 15 Din za komad. — Cvetlicam 0.50 do 6 Din, z lonci vred 15 do 50 Din komad. Lončena in lesena roba 0.50 do 1.75 Din komad, brezove metle 2 do 5 Din komad, leseni ročni vozički 100 do 200 Din komad.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 18. septembra 1925 se je pripeljalo 351 svinj in 4 koze. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 50—100 Din, 7 do 9 tednov 140 do 200, 3 do 4 mesece 250—300, 5 do 7 mesecev 350—450, 8 do 10 mesecev 550 do 680, 1 leto 750—900; 1 kg žive teže 12—14.50, 1 kg mrtve teže 15—17.50; koze 120—175 Din za komad. Prodalo se je 154 svinj in 3 koze.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo dne 16. septembra so kmetje pripeljali 5 vozov sena in en voz slame, v soboto 19. septembra pa 6 vozov sena, 1 voz otave in 2 voza slame na trg. — Cene so bile senu 50 do 75, otavi 70 in slami 35 do 37.50 Din za 100 kg. Slamo so prodajali tudi po snopih in sicer po 1.50 do 1.75 Din komad.

Sladkorni trg. Položaj na sladkornem trgu je ostal zadnji teden malone neizpremenjen. Sladkorna pesa kaže povsod izbornost. Letina na Javi bo letos ogromna. Od prvotno izračunane količine 2 milijona 100.000 ton se je dvignila na 2,250.000 ton. Veletrgovina je do začetka septembra upala, da se pred novo kampanjo poveča povpraševanje po starih zalozah, toda te nade so sedaj pokopane, zakaj zalozge so v vseh državah pičle, in cene so zelo padle. Vse kaže, da se bo letos položaj na sladkornem trgu občutno poslabšal. Zapadna Evropa pričakuje splošno rekordno letino. Nemčija in Češkoslovaška sta s stanjem sladkorne pese izredno zadovoljni. — Pod vplivom teh povoljnih vesti padajo cene sladkorja na vseh tržiščih. V Pragi se je znižala cena surovine od nove kampanje na 160 loco. Promet je znašal 55.000 ton dnevno. Sredi tedna je

situacija sicer nekoliko oživela in promet se je zvišal na 60.000 ton. Na londonski berzi so vplivale tudi izredno velike domače zalozge, ki so znašale koncem avgusta 313.850 ton proti 209.000 tonam lani. Tudi v Londonu cene sladkorja splošno padajo. Cena za september je padla od 15 na 14½—14¼. Veletrgovina je bila tako presenečena, da se zdaj na trgu sploh ne pojavlja. Cene v Trstu so sicer nekoliko višje, toda trgovina je tudi na tržaškem trgu v zastoju.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. oktobra t. l. ponudbe za dobavo samotne moke in samotne opeke, za dobavo strešne opeke ter za dobavo raznega stekla. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 17. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave skretinskih ključavnic ter glede dobave samotne moke in dekstrina; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave pisalnega materiala.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. oktobra t. l. ponudbe za dobavo 500 kg bakra-kositra, za dobavo zatikačev in raznih žičnikov, za dobavo železa in jekla, za dobavo bakrenih cevi ter za dobavo grafitnih predvidnih mašilk. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odeljenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 1. oktobra t. l. pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani za dobavo živil (fižol, namizno olje, svinjska mast, makaroni, riž, pšenični zdrob, sladkor, so na vpogled v pisarni Dravske pekarne čete, soba 42. — Dne 19. oktobra t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave dvigal za lokomotive ter glede dobave materiala za razsvetljavo (manometri, regulatorji itd.); pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 16.300.000 kartonskih vozniških kart in glede dobave 20.000 kg firneža; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji ustroj; pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani glede dobave 35 dežnih plaščev.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja

PREMOG

Iz slovenskih premogovnikov

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava na debelo

Inozemski premog in koks

vsake vrste in vsakega izvora ter priporoča posebno prvovrstni češkoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premog in brikefe.

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 15, II. nadstr.

Najcenejši in čisti

predtisk ženskih ročnih del

v narodnih in modernih vzorcih. Predtiska se tudi na poslanem blagu.

Matek & Mikeš

LJUBLJANA -- Dalmatinova ulica št. 13.

Galanterija!

ter modno blago, pletenine, nogavice, sukanec, vezanine, gumbe modne biserne in druge, palice, nahrbtnike, nože, jedilno orodje, škarje itd. se dobi najugodnejše pri

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika Na veliko! ob vodi. Na malo!

KJE SE KUPI?

Le pri trdku

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanih znamk

Grizner - Adler - Phoenix.

Istotam posamezne dele za stroje in kolena, igle, olje, jermena, pnevmatika.

Pom. o vezanju na stroj brezplačen! — Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Šrite „Trgovski list!“

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni

eteri za aromatisiranje kar-

diov in sladčič

PRAVI MALINOVEC

Sadni grog (Punsch)

= Limonov sok =

priporoča:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ul13

!! Zahtevajte cenike !!

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552